

Datum van
inontvangstneming

:

20/09/2021

Zaak C-423/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

12 juli 2021

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 juni 2021

Verzoekster tot Revision (hierna: „verzoekster”):

Grand Production d.o.o.

Verweersters in Revision (hierna: „verweersters”):

GO4YU GmbH

DH

GO4YU d.o.o Beograd

MTEL Austria GmbH

Voorwerp van het hoofdgeding

Auteursrecht – Verzoek van een in Servië gevestigde mediaonderneming tot vaststelling van een voorlopige maatregel tegen een eveneens in Servië gevestigde exploitant van een streamingplatform, die wereldwijd – ook in Oostenrijk – uitzendt, alsmede tegen met deze exploitant contractueel en/of vennootschapsrechtelijk verbonden, in de Unie gevestigde derden – Begrip „mededeling [...] aan het publiek” in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG – Territorialiteitsbeginsel – Artikel 7, punt 2, van verordening (EU) nr. 1215/2012

Prejudiciële vragen

I. Moet het begrip „mededeling [...] aan het publiek” in artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PB 2001, L 167, blz. 10) aldus worden uitgelegd dat een dergelijke mededeling wordt gedaan door een (in casu niet in de Unie gevestigde) directe exploitant van een streamingplatform die

- als enige over de inhoud en de blokkering van door hem verspreide tv-uitzendingen beslist en dit technisch uitvoert,
- als enige de rechten van administrator voor het streamingplatform heeft,
- kan beïnvloeden welke tv-programma’s eindgebruikers via de dienst kunnen ontvangen, maar geen invloed kan uitoefenen op de inhoud van de programma’s, en
- als enige controleert welke programma’s en inhoud wanneer en op welk grondgebied te zien zijn,

wanneer daarbij telkens

- aan de gebruiker niet alleen toegang wordt verleend tot programma-inhoud met het online-gebruik waarvan de betrokken rechthebbenden hebben ingestemd, maar ook tot beschermde inhoud waarvoor die toestemming niet is verkregen, en
- de directe exploitant van het streamingplatform weet dat zijn dienst ook de ontvangst van beschermde programma-inhoud zonder toestemming van de rechthebbenden mogelijk maakt, doordat de eindgebruikers VPN-diensten gebruiken die de indruk wekken dat het IP-adres en het apparaat van de eindgebruiker zich bevinden in gebieden waarvoor toestemming van de rechthebbenden is verkregen, maar
- de ontvangst van beschermde programma-inhoud via het streamingplatform zonder toestemming van de rechthebbenden ook zonder VPN-tunnel gedurende meerdere weken daadwerkelijk mogelijk was?

II. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord:

Moet het begrip „mededeling [...] aan het publiek” in artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG aldus worden uitgelegd dat een dergelijke mededeling ook wordt gedaan door (in casu in de Unie gevestigde) derden die contractueel en/of vennootschapsrechtelijk met de in de eerste vraag beschreven platformexploitant zijn verbonden en die, zonder zelf invloed te hebben op de blokkering, de programma’s en de inhoud van de op het streamingplatform vertoonde uitzendingen,

- adverteren voor het streamingplatform van de exploitant en zijn diensten, en/of
- met de klanten testabbonementen sluiten die na 15 dagen automatisch eindigen, en/of
- de klantenservice voor de klanten van het streamingplatform verzorgen, en/of
- op hun website tegen betaling abonnementen voor het streamingplatform van de directe exploitant aanbieden en vervolgens als contractpartner van de klanten en als begunstigde optreden, waarbij deze abonnementen zodanig worden aangebracht dat er alleen uitdrukkelijk op wordt gewezen dat bepaalde programma's niet beschikbaar zijn wanneer de klant bij het sluiten van de overeenkomst expliciet te kennen geeft deze programma's te willen zien, maar dat de klant, wanneer hij dat niet aangeeft of er niet concreet navraag naar doet, daar niet vooraf op wordt gewezen?

III. Moeten artikel 2, onder a) en e), en artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG juncto artikel 7, punt 2, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2012, L 351, blz. 1) aldus worden uitgelegd dat indien een benadeelde auteur aanvoert dat er inbreuk is gemaakt op auteurs- en naburige rechten die door de lidstaat van de aangezochte rechter worden gewaarborgd, deze rechter alleen kan beslissen over de schade die is veroorzaakt op het grondgebied van de lidstaat waartoe hij behoort – omdat het territorialiteitsbeginsel in de weg staat aan de bevoegdheid van de nationale rechter om kennis te nemen van buitenlandse inbreuken –, of kan of moet deze rechter ook oordelen over inbreuken die volgens de benadeelde auteur buiten dat grondgebied (wereldwijd) zijn gepleegd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 2, onder a) en e), artikel 3, lid 1, en artikel 5, lid 2, onder b), en lid 5, van richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij, alsmede artikel 7, punt 2, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

§§ 15, lid 1, 17, lid 1, 18, lid 3, 18a, lid 1, 59a, 76a, UrhG (wet op het auteursrecht; hierna: „UrhG”)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 Verzoekster is een in Servië gevestigde vennootschap naar Servisch recht en produceert televisieprogramma's die worden uitgezonden in Servië via zenders van de PRVA en wereldwijd door de derde verweerster, die eveneens in Servië is gevestigd, via haar streamingplatform go4yu.tv. De derde verweerster ontleent een recht op uitzending van onder andere vier populaire televisieshows in Servië en Montenegro aan overeenkomsten met de PRVA. Voor kijkers die zich niet in deze landen bevinden, moeten deze shows worden „geblokkeerd”, zodat zij noch te beluisteren, noch te bekijken zijn, aangezien verzoekster beschikt over de exclusieve uitzendrechten voor deze programma's buiten deze landen. Zodra het IP-adres vanwaar toegang tot het platform wordt gezocht, aan een apparaat in een ander land is toegekend, worden de programma's geblokkeerd door de derde verweerster, als administrator van het streamingplatform. De derde verweerster controleert als enige welke programma's en inhoud te zien zijn op welk grondgebied. De kijker kan dat echter omzeilen door met de dienst van de derde verweerster contact te maken via een VPN-adres dat simuleert dat het apparaat zich in Servië of in Montenegro bevindt (providers of apps bieden dergelijke diensten aan, waarvan de derde verweerster op de hoogte is).
- 2 In de periode van 30 april tot en met 15 juni 2020 konden de vier shows van verzoekster in Oostenrijk worden bekeken via het platform van de derde verweerster, zonder dat gebruik behoefde te worden gemaakt van een VPN-tunnel.
- 3 Voor het streamingplatform go4yu.tv wordt in Oostenrijk geadverteerd door de eerste verweerster, een Oostenrijkse kapitaalvennootschap, die met de klanten een automatisch eindigend testabonnement afsluit en de klantenservice verzorgt. Bedrijfsleider en enig aandeelhouder van de eerste verweerster is de tweede verweerster. De derde verweerster is enig aandeelhouder van de vierde verweerster, een Oostenrijkse kapitaalvennootschap, die tegen betaling abonnementen voor het streamingplatform aanbiedt en als begunstigde optreedt.
- 4 Verzoekster heeft de eerste en de derde verweerster in een aanmaningsbrief van 4 oktober 2019 een inbreuk op het auteursrecht verweten, omdat haar vier shows zonder haar toestemming werden uitgezonden, en daarbij geëist dat de uitzending daarvan werd gestaakt. Verzoekster heeft de eerste en de tweede verweerster op 25 februari 2020 een soortgelijke aanmaningsbrief, samen met een eis tot staking, doen toekomen. Op 28 september 2020 is aangaande het verzoek tot vaststelling van voorlopige maatregelen een beschikking gewezen door het Handelsgericht Wien (handelsrechter Wenen, Oostenrijk), die op 28 januari 2021 bij beschikking van het Oberlandesgericht Wien (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaten Burgenland, Neder-Oostenrijk en Wenen, Oostenrijk) ten dele is bevestigd en ten dele is gewijzigd. De beschikking inzake voorlopige maatregelen tegen de derde verweerster is onherroepelijk geworden in Oostenrijk, maar verzoekster wil met haar Revision bij het Oberste Gerichtshof bereiken dat de vordering tegen alle vier verweersters wereldwijd wordt toegewezen.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 5 Verzoekster voert ter ondersteuning van haar stakingsvordering aan dat de handelingen van alle samenwerkende verweersters moeten worden beschouwd als uitzending in de zin van § 17 UrhG en als mededeling aan het publiek in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG, en inbreuk maken op haar uitsluitende uitzendrecht.
- 6 De eerste, de tweede en de vierde verweester brengen daartegen in dat zij geen verwerende partij kunnen zijn, omdat zij niet verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de programma's en geen inbreukmakende handelingen verrichten.
- 7 De derde verweester voert aan dat zij de programma's die zij rechtmatig uitzendt in Servië en Montenegro, (overeenkomstig de aanwijzingen van de PRVA-groep) blokkeert voor kijkers buiten deze landen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 8 Dit verzoek om een prejudiciële beslissing is een aanvulling op het prejudiciële verzoek van het Oberste Gerichtshof in zaak C-426/21 (tweede prejudiciële vraag aldaar).
- 9 Met de eerste en de tweede vraag moet worden verduidelijkt of behalve de derde verweester als directe exploitant van een streamingplatform, ook de eerste, de tweede en de vierde verweester zich moeten verantwoorden voor een mededeling aan het publiek van beschermde programma-inhoud in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29.
- 10 Dat zou het geval zijn wanneer het opzettelijk vergemakkelijken van de onrechtmatige handelingen van derden (derhalve in het onderhavige geval de inbreuken op het auteursrecht) zou volstaan.
- 11 Zou evenwel aanvullend een bijzondere wilscomponent in aanmerking moeten worden genomen, dan zouden verweersters zich niet behoeven te verantwoorden voor een mededeling aan het publiek.
- 12 Met de derde vraag moet worden verduidelijkt of in het onderhavige geval het territorialiteitsbeginsel toepassing vindt, volgens hetwelk de door verzoekster geëiste bescherming krachtens Oostenrijks auteursrecht alleen op Oostenrijk betrekking heeft en verzoekster derhalve slechts een tot Oostenrijk beperkte stakingsvordering kan doen gelden.
- 13 In de doctrine wordt deze benadering bekritiseerd en wordt betoogd dat auteursrechtelijke aanspraken, net als aanspraken met betrekking tot persoonlijkheidsrechten (zie arrest van 17 oktober 2017, Bolagsupplysningen en ██████ C- 194/16, EU:C:2017:766), wereldwijd gelden en door nationale rechters wereldwijd kunnen worden toegekend, bijvoorbeeld omdat ook in dat opzicht

sprake is van algemeen geldende en ondeelbare vorderingen die bij een rechter kunnen worden ingesteld die volgens de rechtspraak die voortvloeit uit het arrest van het Hof van 7 maart 1995, ████████ (C-68/95, EU:C:1995:61, punten 25, 26 en 32), alsmede uit het arrest van 25 oktober 2011, eDate Advertising (C- 509/09 en C- 161/10, EU:C:2011:685, punten 42 en 48), bevoegd is om kennis te nemen van een vordering tot vergoeding van de volledige schade.

- 14 Als rechter in hoogste aanleg is het Oberste Gerichtshof gehouden zich tot het Hof te wenden wanneer de juiste toepassing van het Unierecht niet zo evident is dat redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan. Van dergelijke twijfel is in casu sprake.